

Reka, mesto in razvoj – primer Beljaka

ZGDS je v letu 2005 nadaljevala s krepitvijo sodelovanja s sorodnimi strokami. Načrtovanje prostorskega razvoja je področje, ki terja temeljito poznavanje procesov v pokrajini, vključuje pa tudi znanja za sodelovanje z javnostmi (primer: prostorske konference). Gre torej za strokovni izziv geografa pedagogom (izobraževanje javnosti za poznavanje procesov v lokalnem okolju) in raziskovalcem. V okviru ZGDS skušamo k aktivnemu sodelovanju za načrtovanje razvoja pritegniti tako učitelje mentorje kot raziskovalce fizičnih in družbenih procesov v pokrajini s projektom "Vodne učne poti" (nosilka dr. Ana Vovk Korže). S prirejanjem javnih geografskih omizij želimo spodbuditi medsektorsko sodelovanje znotraj stroke in ustanov ter povezave s sorodnimi znanstvenimi disciplinami.

Junija 2005 smo na javni okrogli mizi ZGDS "Reka, mesto in razvoj" (zelo dober odziv!) obravnavali nagraden projekt dveh arhitektk za ureditev obvodnega prostora mestne Ljubljane. Na drugo tovrstno okroglo mizo ZGDS smo 4. oktobra 2005 povabili inženirja Huberta Steinerja, ki je predstavil ureditev Drave v Beljaku. Gost je bil avtor ureditev, ki so nastale po obsežnih poplavih v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Njegova predstavitev je bila dragocena zaradi neposredne izkušnje pri umeščanju "projekta" v prostor: gre namreč za najtežji del izvedbe, ki potrebuje sodelovanje javnosti oziroma njeno privoljenje za izvedbo. Izkušnje iz ureditve "mestne Drave" v Beljaku so povezane s hidroenergetsko rabo reke, kar je posebej aktualno tudi za Slovenijo (gradnja HE na Savi in obnova HE na Dravi z obsežnimi akumulacijami).

Foto: Mitja Bricelj.

Primer Beljaka nazorno kaže, da je mogoče s sanacijo starih ureditev doseči večjo poplavno varnost, razširiti in povezati rekreacijske površine (kolesarske in pešpoti, vzpostaviti plovnost) ter izboljšati ekološko stanje reke. Danes je Drava v Beljaku nova pomembna rekreacijska os, ki izjemno dobro služi prebivalcem in privablja celo obiskovalce z bližnjih, sicer "klasičnih jezerskih turističnih območij" (Osojsko, Baško, Vrbsko jezero). Pomemben je tudi podatek, da je več kot 95 % vseh investicij za izvedbo projekta v mestu (vključno z vlaganji v izboljšanje mestne infrastrukture ter parkovnih ureditev na obvodnem prostoru in njihovo vzdrževanje) plačala elektrarniška družba, ki je imetnik vodne pravice za proizvodnjo energije.

Za uspešno vodenje dialoga med javnostmi, mestno upravo in investorjem za tako obsežne posege, kot je urejanje rečnega prostora, je potrebno obilo znanja in izkušenj. Geografi so v tem procesu lahko izjemno dragocen sogovornik. Tega se očitno dobro zavedajo tudi krajinski arhitekti, saj jih je bilo na okrogli mizi kar petindvajset. Veseli smo tega. Dobili smo tudi prijazno povabilo za predstavitev prikazanega tudi na terenu: vodena ekskurzija bo spomladi. Kolegi - arhitekti in krajinski arhitekti - se želijo že prijaviti. Pa geografi?